

Enkät till kommuner och adoptionssökande 2010 – om stödet efter adoptionen

Sammanfattning

Kommunerna har vid en adoption ansvaret för utredningen av familjens lämplighet och beviljar medgivande för adoption. De har också i enlighet med socialtjänstlagen ett särskilt ansvar för uppföljning av hur adoptivbarnen har det i sina nya familjer efter adoptionen.

Resultatet av den enkät som Adoptionscentrum genomfört under våren 2010 visar att kommunerna ser mycket olika på sitt ansvar för hur uppföljningen skall se ut, och att den idag i första hand styrs av ursprungsländernas krav på uppföljningsrapporter. Några familjer anger att de inte haft någon kontakt alls med kommunen efter adoptionen.

Enkätresultatet visar tydligt att kommunerna borde ta sitt ansvar för uppföljning efter adoptionen på större allvar och bättre se de behov som adoptivbarn och deras familjer har. Det handlar både om bättre och mer djupgående kontakter med familjerna, men också bättre stöd till personal inom skola, vård och omsorg som har kontakt med adoptivbarn. Bättre uppföljning och förebyggande arbete behövs!

Enkäternas genomförande

Våren 2010 skickades ett antal frågor om adoptionshandläggningen till socialcheferna i samtliga kommuner/stadsdelsförvaltningar i Sverige. 142 socialchefer besvarade frågorna. Samtidigt ställdes motsvarande frågor till c:a 700 adoptionssökande familjer, som kom hem till Sverige med barn under 2008 och 2009. 404 familjer svarade på frågorna. I den nu publicerade delen av enkätsvaren, fokuserar vi på uppföljningen efter adoptionen.

Uppföljning efter adoptionen

90 procent av **kommunerna** anger att de tar kontakt med nyhemkomna adoptivfamiljer en månad efter hemkomsten, eller tidigare. Fem procent anger att det tar längre tid, några så länge som efter mer än sju månader.

Hur många gånger man sedan tar kontakt efter detta, beror ofta på ursprungslandets önskemål och föräldrarnas behov, men de flesta anger att de åtminstone har kontakt ytterligare en gång. Några kommuner erbjuder också andra former av särskilt stöd efter adoptionen.

På frågan om man ordnar träffar för adoptivföräldrar svarar 83 procent nej. Mindre än hälften av de svarande kommunerna informerar föräldrarna om att adoptionsorganisationerna har aktiviteter som de kan delta i.

62 procent erbjuder stöd för anknytningen mellan barn och adoptivföräldrar. Hur denna verksamhet ser ut ser varierar men man använder sig i allmänhet av de resurser som

kommunen redan har tillgång till, i form av familjerådgivning, familjebehandling, BUP, m.m. När det gäller övrigt stöd är det ungefär samma svar, några kommuner som t ex Stockholms kommun erbjuder även en öppen förskola särskilt riktad till adoptivfamiljer.

Familjerna som besvarat enkäten beskriver här en annan bild. Av dessa har 80 procent kontaktats senast efter en månad, medan så många som över sex procent inte kontaktats alls. Efter detta anger de flesta att uppföljningen styrs av ursprungslandets krav på återrapporter, liksom även kommunerna svarat.

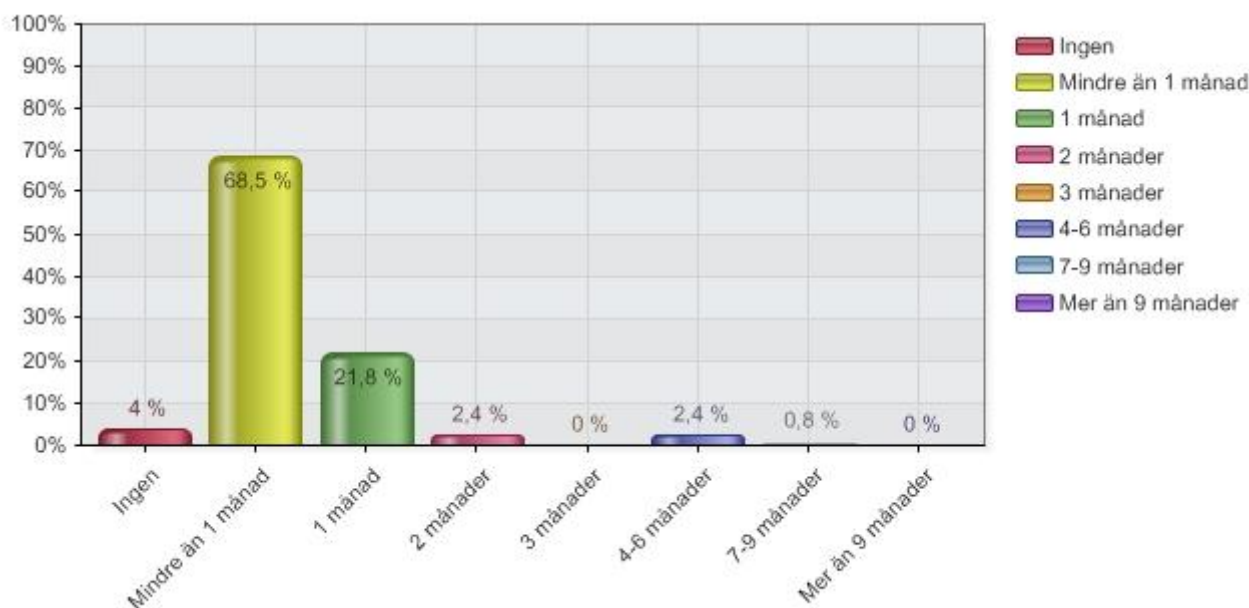
Endast 16 procent anger att fått stöd med anknytningen till barnet i någon form. 68 procent anger att de deltagit nätverksträffar, eller fått information om de aktiviteter som adoptionsorganisationerna anordnar.

Många familjer anger att de inte fått något stöd från kommunen efter hemkomst, och önskar att de hade fått det. En reflektion i sammanhanget kan vara, att det är tur att så många ursprungsländer kräver mer omfattande återrapporter, eftersom detta verkar sätta press på kommunerna att hålla kontakt med adoptivfamiljerna för stöd och uppföljning.

Enkät svar från kommunerna

Nedan följer ett utdrag ur den mer omfattande enkät som kommunerna svarade på under våren 2010, inklusive exempel där vissa kommuner beskrivit hur stödet ser ut.

Hur lång tid efter det att en familj kommit hem med ett adopterat barn tar kommunen kontakt med den familjen?

Alternativ	Procent	Värden
1 Ingen	4,0 %	5
2 Mindre än 1 månad	68,5 %	85
3 1 månad	21,8 %	27
4 2 månader	2,4 %	3
5 3 månader	0,0 %	0
6 4-6 månader	2,4 %	3

7	7-9 månader	0,8 %	1
8	Mer än 9 månader	0,0 %	0
Totalt			124

Hur många gånger, efter den första kontakten, har kommunen kontakt med familjen? Några kommentarer.

”Olika för olika länder. Uppföljningskontakt”. ”Detta anpassas individuellt efter givarlandets önskemål. Om föräldrarna önskar ytterligare kontakt bistår vi naturligtvis med det.” ”Beroende på hur många uppföljningar landet vill ha”

”Det beror huvudsakligen på hur många uppföljningsrapporter som sker, vilket som bekant varierar mellan givarländerna. varierar. Beror på behov och önskemål samt givarlandets krav”

” C:a 2 ggr (beroende på om det är en stark adoption eller inte)”

”Det finns inget antal utan individuella bedömningar görs.”

”Beror på hur många uppföljningsrapporter givarlandet kräver.”

”mellan 4-8 gånger”

”1-2 ggr, i övrigt beroende på vad ursprungslandet önskar”

”Beror på ursprungslandets krav när vi gör uppföljningsrapporterna”

”Beror på givarlandets krav”

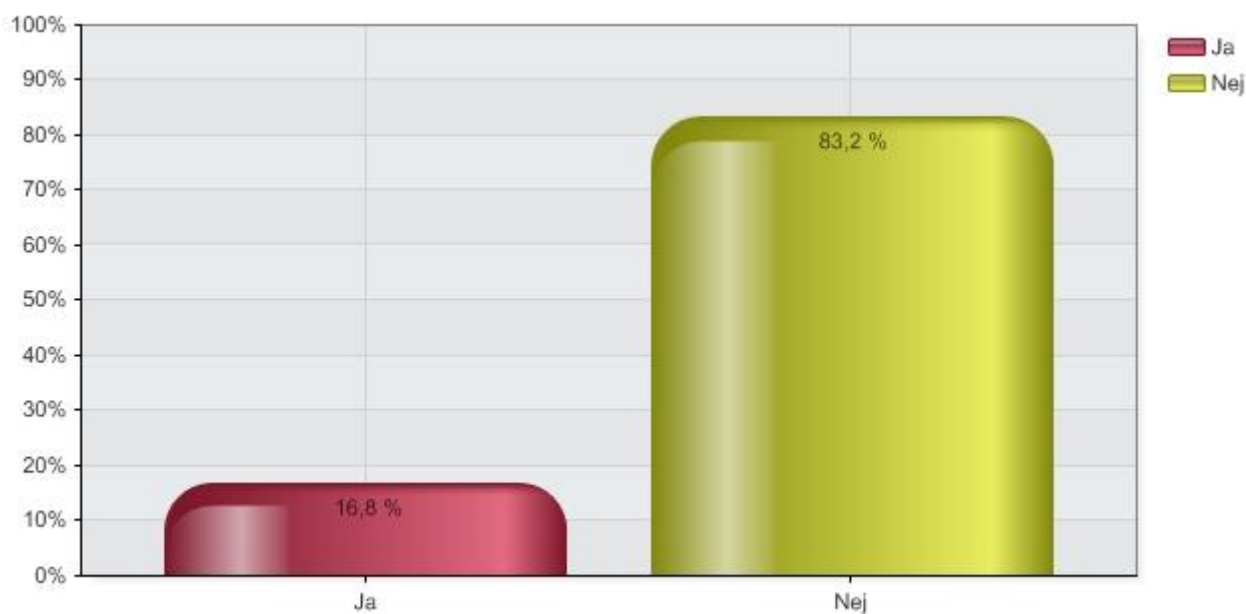
”Efter behov”

”Så många gånger som det ska göras uppföljningsrapporter.”

”Varierar beroende på behovet och antalet uppföljningsrapporter som ska göras”

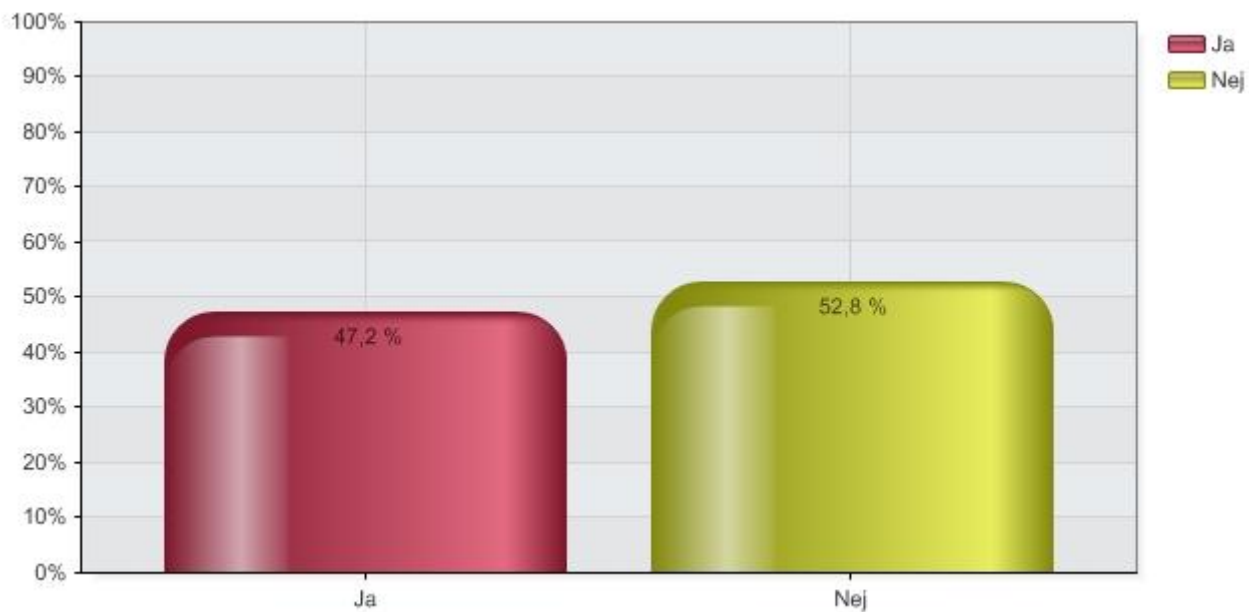
”Varierar beroende på vilket land barnen kommer ifrån.”

Anordnas någon form av träffar för adoptivföräldrar?

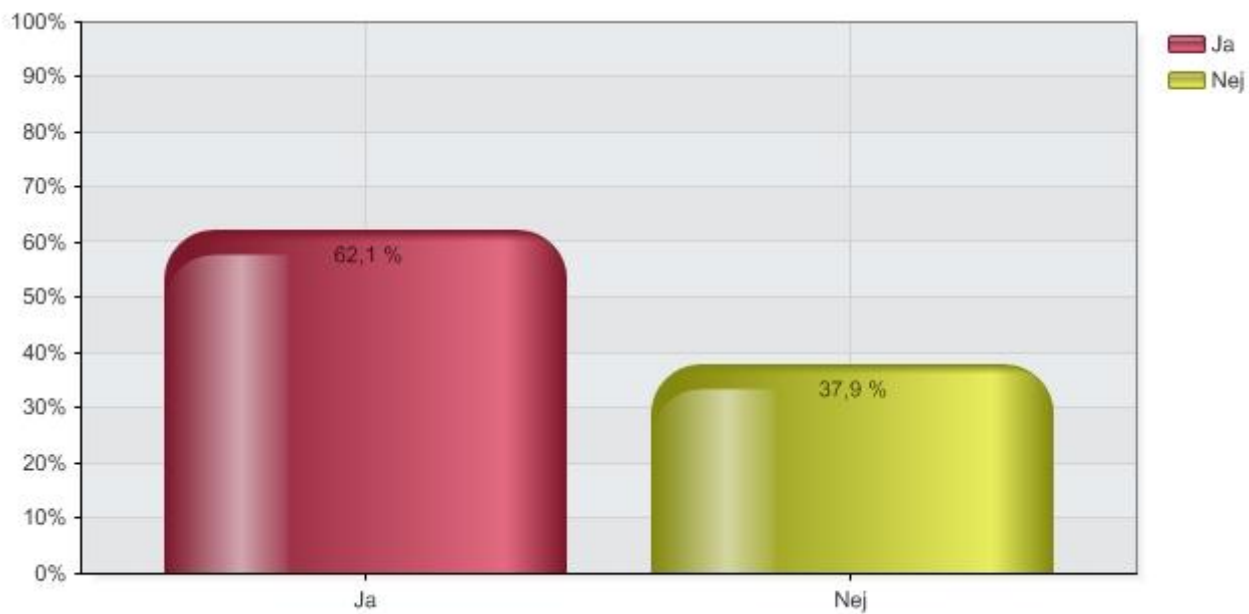
Alternativ	Procent	Värden
1 Ja	16,8 %	21
2 Nej	83,2 %	104
Totalt		125

Informeras föräldrar om adoptionsorganisationernas aktiviteter?

Alternativ	Procent	Värden
1 Ja	47,2 %	60
2 Nej	52,8 %	67
Totalt		127

Finns stöd för anknytning (mellan föräldrar och barn)?

Alternativ	Procent	Värden
1 Ja	62,1 %	77
2 Nej	37,9 %	47
Totalt		124

Exempel på stöd som erbjuds familjerna efter hemkomst.

”Inget utarbetat stöd. Vid behov anpassas det efter önskemål.” ”Familjebehandling.” ”Vi har inget generellt stöd utan individanpassar vid behov och önskemål från föräldrar.” ”Rådgivning.” ”Inget organiserat stöd men kontakt med socialsekreterare.” ”Inget speciellt men vi skulle säkert kunna hjälpa till om familjerna frågar efter vilket inte är vanligt”.

”De erbjuds samma stöd som andra barnfamiljer.”

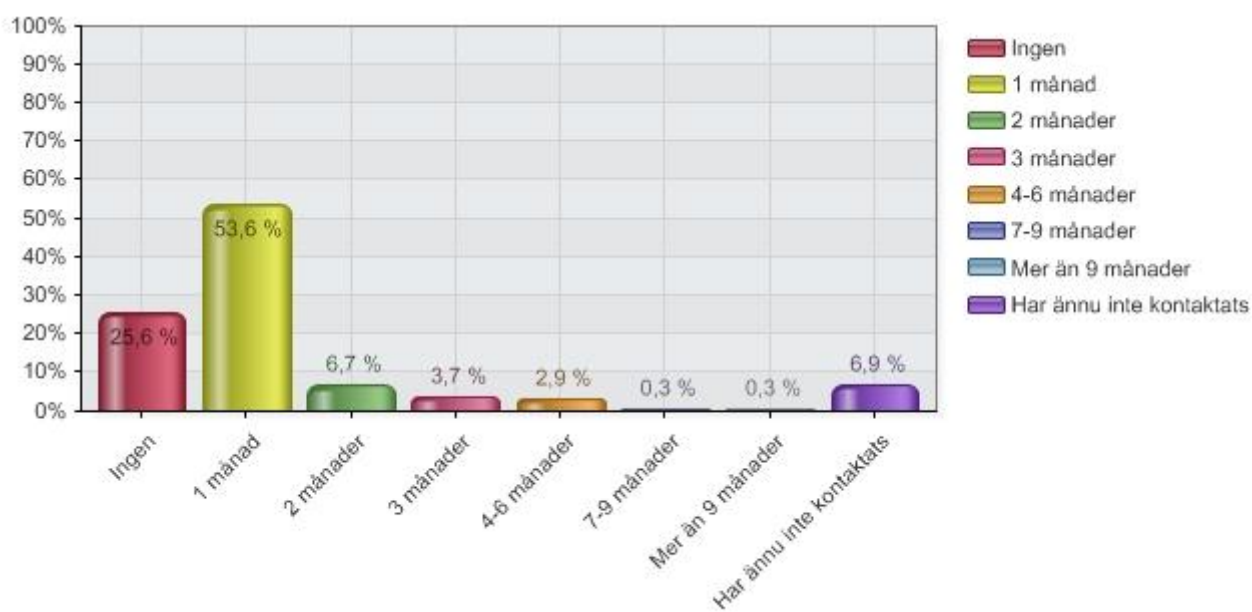
”Föräldrarna informeras om olika former av stöd innan barnet kommer”. ”Att själva ta kontakt vid behov.”

”Information om att stöd finns, barnavårdscentralen, socialtjänsten och BUP”. ”Hembesök vid uppföljning”.

”Vid första hembesöket informeras föräldrarna om att stöd kan ges individuellt. De får tips ang anknypningen. Någon gruppverksamhet finns inte i vår kommun. Det finns däremot ett nätverk bland adoptivfamiljerna.”

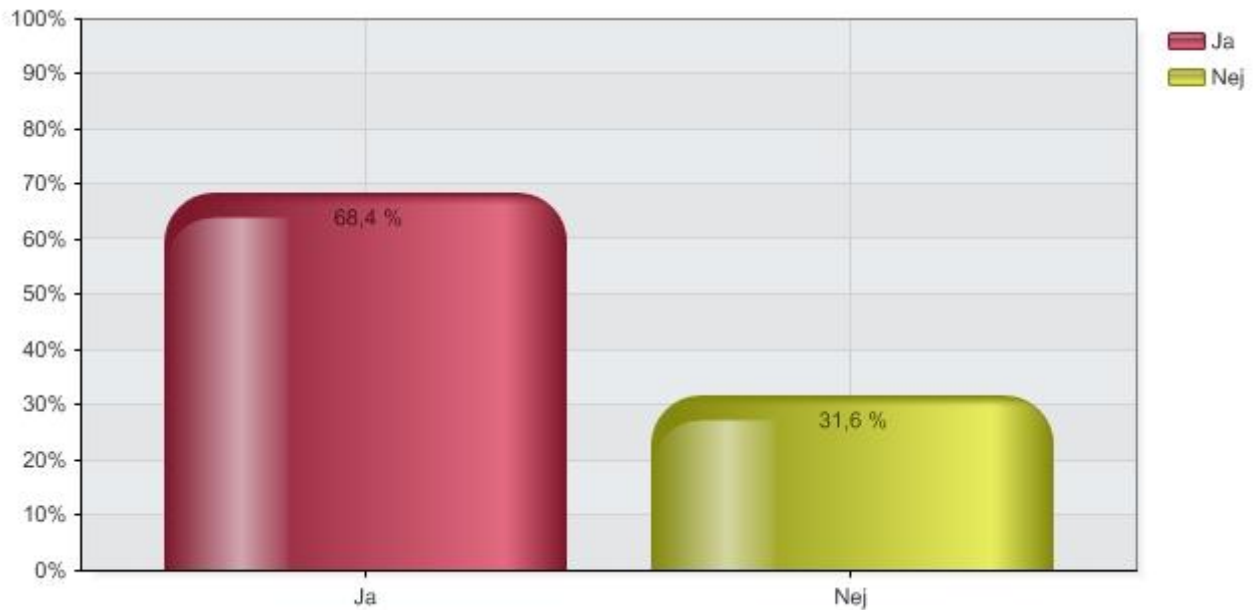
Familjernas svar på frågor om uppföljning

Efter hur lång tid tog kommunen kontakt med er efter att ni kommit hem med ert barn?

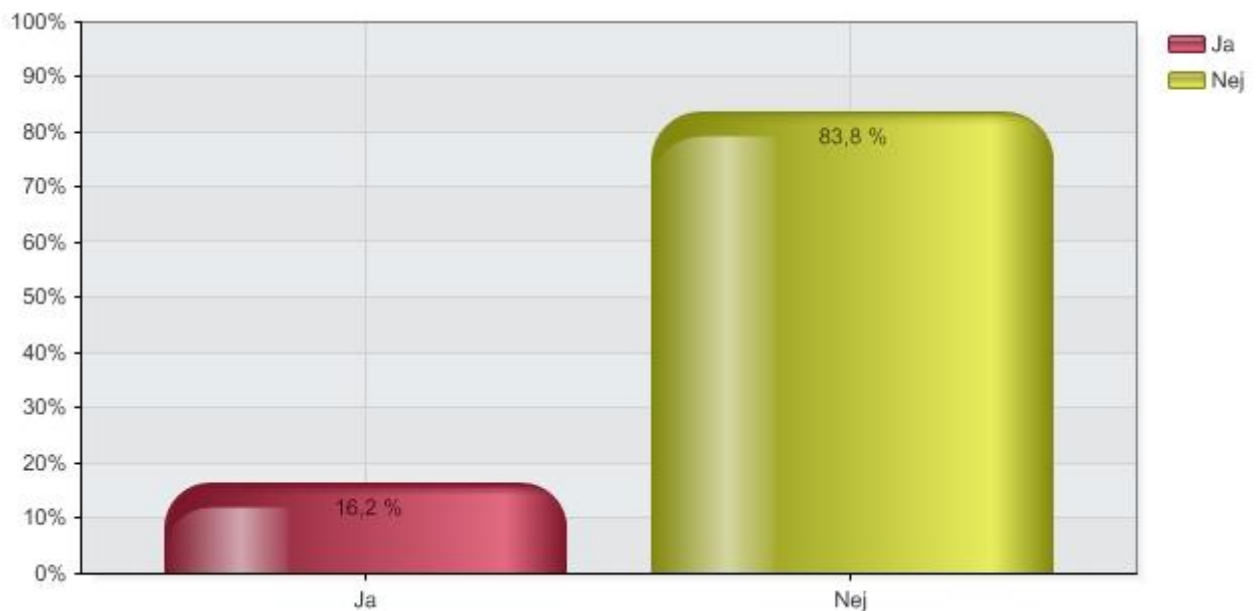
Alternativ	Procent	Värden
1 Ingen	25,6 %	96
2 1 månad	53,6 %	201
3 2 månader	6,7 %	25
4 3 månader	3,7 %	14
5 4-6 månader	2,9 %	11
6 7-9 månader	0,3 %	1
7 Mer än 9 månader	0,3 %	1
8 Har ännu inte kontaktats	6,9 %	26
Totalt		375

Anordnas nätverksträffar för föräldrar/informeras ni om adoptionsorganisationernas aktiviteter?

Alternativ	Procent	Värden
1 Ja	68,4 %	269
2 Nej	31,6 %	124
Totalt		393

Har ni fått stöd för anknytningen?

Alternativ	Procent	Värden
1 Ja	16,2 %	64
2 Nej	83,8 %	331

Totalt		395
--------	--	-----

Vilket stöd har ni fått för anknytningen?

Exempel på kommentarer:

”Barnpsykolog gjorde ett flertal hembesök hos oss eftersom barnet inte anknöt till mig som mamma samt att vi behövde stöd för hela familjen. Mycket bra stöd!”

”Duvnäs föräldrastöd” (Hör till Stockholms stad)

”Barnpsykolog,litteratur, andra adoptivföräldrar”

”Psykologkontakt via BVC”

”Marte Meo - ett samarbete med soc.”

Vilket stöd har kommunen givit er efter hemkomst?

Exempel på kommentarer

”Vanliga rapporter”

”Inget direkt stöd, utan de har mera följt upp att det gått bra för oss.”

”Information om adoptionservice som är en speciell enhet som stöttar A-föräldrar”

”Inget, men vi har inte efterfrågat något heller. Hon ger oss dock mycket beröm.”

”Hjälp med försöringskassan så vi fick barnbidraget, annars inget stöd i övrigt.”

”Inget utöver besök vid återrapporten”

”vi har inte eftersökt något stöd”

”De har svarat på frågor om vi har ringt till dem.”

”Ett gott bemötande men inget särskilt stöd.”

”Bra stöd, med adoptionsgrupper på öppna förskolan. Bra stöd från BVC och SOC.”

”Stöd ????? nej inget stöd.”

”Inget”

”Familjehems enheten har varit mycket öppna och hjälpsamma”

”De har varit hos oss som en del i återrapporteringen. Om vi behövt dem har vi kunnat kontakta dem och det har känts bra att veta. ”

”Har dock inte känt något behov.”

”Inget - annat än adoptionsbidraget...”

”Inget särskilt. Stöd till olika enheter inom vård & omsorg, arrangerat via BVC vid behov. Inget via kommunen.”